

**Krajský úřad Jihočeského kraje
odbor ekonomický
oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí**

ZPRÁVA

**O POSKYTOVÁNÍ METODICKÉ POMOCI OBCÍM
A DOBROVOLNÝM SVAZKŮM OBCÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE
V ROCE 2022**

Předkládá: Ing. Lubomír Bednář – OEKO, vedoucí oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí

Zpracovali: Ing. Lubomír Bednář
Jana Hůlková

Oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí, odbor ekonomický, předkládá prostřednictvím tohoto dokumentu všem obcím a dobrovolným svazkům obcí na území Jihočeského kraje zprávu o poskytované metodické pomoci těmto územním celkům v roce 2022. Jedná se o zpracované odpovědi na doručené metodické dotazy od zástupců obcí a dobrovolných svazků obcí z oblasti jejich hospodaření, které byly po zpracování odeslány původním doručitelům dotazů nebo jim byly sděleny jiným komunikačním prostředkem. Vzhledem k obecné platnosti a aktuálnosti většiny dotazů a odpovědí zpřístupňujeme nyní tyto informace v neadresné úpravě k využití všem ostatním územním celkům v kraji.

Obdobným způsobem byly již zveřejněny na internetových stránkách kraje odpovědi na metodické dotazy z období let 2010 až 2021.

K předkládanému materiálu doplňujeme, že při zpracování odpovědí na doručené dotazy jsme vycházeli z dostupných metodických zdrojů, publikovaných Ministerstvem financí, Ministerstvem vnitra, ÚHOS a dalšími centrálními orgány veřejné správy. Konstatujeme také, že jsme vycházeli též z právního stavu platného ke dni původního zpracování jednotlivých odpovědí na příslušný dotaz.

Současně upozorňujeme na skutečnost, že vytvořené odpovědi nejsou právně závazné, neboť k závazným výkladům právních předpisů je oprávněn pouze příslušný soud.

Autoři.

1) Dotazy z oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 1 písm. a) plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků

Prosím o radu, jak u příjmů na položce 4116 napravit částku na 100 %. V rozpočtu jsme počítali s přijetím transferu, a tak tam zbývá velká částka. Jde to ještě opravit rozpočtovým opatřením, které schválí zastupitelstvo?

V tomto případě není potřeba schvalovat rozpočtové opatření. Rozpočet je finanční plán, skutečné plnění rozpočtu zobrazuje závěrečný účet a výkaz FIN 2 12 M. Rozpočtové opatření u příjmů by se provádělo v případě, kdy je z důvodu neplnění příjmů ohroženo krytí rozpočtovaných výdajů – na vyvolané snížení příjmů musí pak navazovat i alikvotní snížení vybraných rozpočtových výdajů.

Jakým způsobem lze poskytnout místní organizaci SDH, zapsanému spolku, finanční prostředky z rozpočtu obce ve výši cca 250.000 Kč, s povinností vrácení do rozpočtu obce?

Podle zákona o obcích mají příslušné orgány obce pravomoc poskytovat, mimo jiné, návratné finanční výpomoci a zápůjčky. Návratné finanční výpomoci jsou poskytovány podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (ZRP), ve znění pozdějších předpisů, tj. v režimu veřejného práva a zápůjčky jsou poskytovány podle práva soukromého (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Je nutné posuzovat vhodnost typu smluvního vztahu v konkrétní situaci.

NÁVRATNÁ FINANČNÍ VÝPOMOC je definována v § 10a písm. c) ZRP – základní pojmové znaky:

- Peněžní prostředky
- Poskytnuté z rozpočtu obce
- Poskytnuté na individuální účel stanovený žadatelem v žádosti
- Může o ní být žádáno v průběhu celého roku i opakovaně
- Jedná se o bezúročné prostředky
- Povinností vrátit peněžní prostředky do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě

a) Procesní postup žadatele o NFV:

Vyhotovení a zaslání žádosti, která dle § 10a odst. 3 ZRP obsahuje alespoň:

- je-li žadatel právnickou osobou, název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,

- požadovanou částku,
- účel, na který žadatel chce NFV použít,
- dobu, v níž má být dosaženo účelu, u NFV i lhůty pro navrácení poskytnutých peněžních prostředků a výši jednotlivých splátek,
- odůvodnění žádosti,
- je-li žadatel o NFV právnickou osobou, identifikaci osob jednajících jménem žadatele s uvedením právního důvodu zastoupení,
- seznam případných příloh žádosti,
- den vyhotovení žádosti a podpis osoby zastupující žadatele, v případě zastoupení na základě plné moci i plnou moc.

b) Procesní postup při poskytnutí NFV z pohledu poskytovatele:

- Přijetí žádosti od žadatele a kontrola jejích náležitostí
- Schválení poskytnuté výše NFV a dalších parametrů zastupitelstvem obce (§ 85 zákona o obcích)
- Schválení veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí NFV zastupitelstvem obce (§ 85 zákona o obcích)
- Schválení rozpočtového opatření (příslušným orgánem ÚC)

c) Uzavření veřejnoprávní smlouvy

Povinné náležitosti veřejnoprávní smlouvy dle § 10a odst. 5 ZRP:

- název, sídlo, identifikační číslo poskytovatele NFV,
- je-li příjemce NFV právnickou osobou, název, popřípadě obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno,
- číslo bankovního účtu poskytovatele a příjemce NFV, nebo způsob, jakým budou prostředky poskytnuty,
- poskytovaná částka nebo částka, do jejíž výše může být návratná finanční výpomoc poskytnuta; u NFV, jejíž součástí jsou peněžní prostředky kryté ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu nebo z Národního fondu, výše takových peněžních prostředků a zdroj jejich krytí,
- účel, na který jsou poskytované peněžní prostředky určeny,
- doba, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
- u návratné finanční výpomoci lhůty pro navrácení poskytnutých peněžních prostředků a výše jednotlivých splátek,
- podmínky, které je příjemce povinen při použití peněžních prostředků splnit,
- případně další podmínky související s účelem, na něž byly peněžní prostředky poskytnuty, které je příjemce povinen dodržet,
- doba pro předložení finančního vypořádání NFV a číslo účtu, na který má být nepoužitá NFV vrácena,
- je-li příjemcem NFV právnická osoba, povinnosti příjemce v případě přeměny nebo zrušení právnické osoby s likvidací,
- den podpisu smlouvy smluvními stranami a jejich podpisy.

d) Zveřejnění veřejnoprávní smlouvy nebo jejího dodatku (nad 50 tis. Kč) na úřední desce obce způsobem umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy. Veřejnoprávní smlouva včetně dodatků musí

být zveřejněna po dobu 3 let ode dne uzavření (§ 10d odst. 1 ZRP). Nezveřejnění veřejnoprávní smlouvy je přestupkem – ÚC se dopustí přestupku, tím, že v rozporu s § 10d odst. 1 nezveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci včetně dodatků (§ 22a písm. c ZRP).

- e) Vykázání pohledávky v aktivech rozvahy z titulu bezúročně poskytnutých peněžních prostředků z rozpočtu obce právnické osobě na stanovený účel, které je jejich příjemce povinen vrátit do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě (§ 10a odst. 1 písm. c). Poskytnuté návratné výpomoci budou vykazovány v rámci položky aktiv rozvahy „A.IV.1 Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé“ (syntetický účet 462 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé – takové pohledávky, kde sjednaná doba splatnosti při vzniku účetního případu je delší než jeden rok), nebo v rámci položky aktiv rozvahy „B.II.6. Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé (syntetický účet 316 - Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé) – (§ 19 odst. 8 zákona o účetnictví).

f) Účtování

Předpis celkové výše poskytnuté NFV

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
999	0993					X	
993* krátkodobé NFV							X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé NFV bude účtováno prostřednictvím SU 994 Ostatní podmíněná dlouhodobá pasiva

Poskytnutí neinvestiční NFV

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
316* krátkodobé NFV	07xx					X	
231	0xxx	5512	5622				X

Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobých NFV bude účtováno prostřednictvím SU 462 Poskytnuté NFV dlouhodobé

Poskytnutí investiční NFV

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
316* krátkodobé	071x					X	
231	0xxx	551	6422				X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobých NFV použijete SU 462 07xx

Odúčtování výše poskytnuté NFV k okamžiku zaúčtování na účet 316 Poskytnuté NFV krátkodobé (nebo na účet 462 Poskytnuté NFV dlouhodobé)

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	M D	D
993* Ost. krátkodobá podmíněná pasiva	0xxx					X	
999	0993						X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé NFV použijete SU 994
Ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva

Splátka investiční a neinvestiční NFV od zapsaného spolku

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
231	0xxx		2420			X	
316* krátkodobá NFV	071x						X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé NFV použijete SU 462
Poskytnuté NFV dlouhodobé

g) Finanční vypořádání NFV

- je povinnou součástí veřejnoprávní smlouvy
- příjemci NFV je vedle samozřejmé povinnosti dodržet podmínky použití stanovena i povinnost návratnou finanční výpomoc s poskytovatelem ve stanovených termínech finančně vypořádat.
- poskytnutá návratná finanční výpomoc může být odňata v případě že se po rozhodnutí (usnesením zastupitelstva obce) o poskytnutí návratné finanční výpomoci naplní stanovené důvody. Řízení o odnětí návratné finanční výpomoci může být zahájeno, pokud dojde ke zjištění, že údaje na jejichž základě byla návratná finanční výpomoc poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé, či ke zjištění, že rozhodnutí o poskytnutí návratné finanční výpomoci bylo vydáno v rozporu se zákonem.

1. ZÁPŮJČKA – prakticky se rovná dřívějšímu pojmu půjčka (definována v § 2390 a násl. dle zákona č. 89/2012, občanský zákoník). Smluvní strany jsou označovány jako zapůjčitel (dříve věřitel) a vydlužitel (dříve dlužník).

- zápůjčka může být jak v podobě peněžní, tak v podobě nepeněžní (dále řešíme pouze podobu peněžní)
- smluvní úrok – při poskytnutí peněžité zápůjčky lze úroky dohodnout. Jedná se vlastně o úplatu za používání půjčky. Úroky být ze zapůjčené částky sjednány mohou, ale nemusejí. Zápůjčka tedy může být zapůjčitelem poskytnuta též bezplatně. Dohoda o úrocích může být mezi smluvními stranami uzavřena i dodatečně po poskytnutí zápůjčky. Úrok bývá většinou sjednán procentuální sazbou z jistiny za určité časové období. Chybí-li ve smlouvě u údaje o výši

úroků údaj o tom, za jaké období je úrok sjednán, pak platí, že se jedná o úrok roční (§ 1803 OZ).

- výše úroků – pokud ze smlouvy o zápůjčce bude vyplývat, že mají být poskytnuty úroky, avšak nebude stanovena jejich výše, platí, že vydlužitel bude hradit úroky ve výši stanovené právním předpisem. Takovým právním předpisem je například zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, který pro případ, že smlouva o zápůjčce neobsahuje zákonem stanovené náležitosti, a spotřebitel tyto skutečnosti uplatní u zapůjčitele, pak se považuje zápůjčka za úročenou pouze ve výši diskontní sazby České národní banky platné v okamžiku uzavření smlouvy. Nejsou-li úroky právním předpisem pro konkrétní případ stanoveny, bude vydlužitel platit obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla vydlužitele v době poskytnutí půjčky (§ 1802 OZ).
- úrok tvoří příslušenství jistiny (§ 513 OZ)
- dočasnost – zapůjčitel i vydlužitel jsou v okamžiku poskytnutí zápůjčky srozuměni s tím, že vydlužitel je povinen předmět zápůjčky zapůjčiteli po uplynutí určité doby vrátit.
- zajištění – závazek k vrácení zápůjčky může být zajištěn prakticky všemi způsoby zajištění, např. zástavním právem (§ 1309 a násl. OZ), ručením (§ 2018 OZ), smluvní pokutou (§ 2048 OZ) apod. Výjimky jsou stanoveny v zákoně č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.
- splatnost zápůjčky se řídí ujednáním smluvních stran. Může být splatná najednou (a to i včetně úroků) po uplynutí určené doby, v určitý den, anebo (zejména v případě vyšší zapůjčené částky) může být mezi smluvními stranami sjednáno plnění ve splátkách.

a) Procesní postup žadatele o zápůjčku

- Vyhotovení žádosti o zápůjčku a její zaslání obci, která by měla obsahovat základní údaje, např.
 - identifikaci žadatele,
 - výše požadované zápůjčky,
 - účel zápůjčky (název projektu/akce), která má být ze zápůjčky spolufinancovaná,
 - návrh způsobu a datumu vrácení zápůjčky,
 - číslo bankovního účtu kam by měly být zapůjčené prostředky obcí zaslány.
- Odeslání žádosti o zápůjčku obci.

b) Procesní postup při poskytnutí zápůjčky z pohledu poskytovatele

- Přijetí žádosti od žadatele a kontrola náležitostí
- Schválení uzavření smlouvy o poskytnutí zápůjčky zastupitelstvem obce (§ 85 písm. j) zákona o obcích),

Základní náležitosti smlouvy:

- identifikace smluvních stran
- výše poskytnutých peněžních prostředků
- účel zápůjčky
- sjednání úroků nebo bezúročnosti
- způsob a lhůta pro vrácení peněžních prostředků
- Uzavření smlouvy o zápůjčce
- Odeslání peněžních prostředků na účet žadatele

d) Účtování

Předpis celkové výše poskytnuté zápůjčky

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
999	0993					X	
993* Ostatní krátkodobá podmíněná pasiva	0xxx						X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé zápůjčky použijte SU 994 Ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva

Poskytnutí neinvestiční zápůjčky

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
377* Krátkodobé zápůjčky	01xx					X	
231	0xxx	5512	5622				X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé zápůjčky použijte SU 067 Dlouhodobé zápůjčky

Poskytnutí investiční zápůjčky

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
377*	01xx					X	
231	0xxx	5512	6422				X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé zápůjčky použijte SU 067 Dlouhodobé zápůjčky

Odúčtování výše poskytnuté zápůjčky k okamžiku zaúčtování na účet 316 Poskytnuté NFV krátkodobé (nebo na účet 462 Poskytnuté NFV dlouhodobé)

SU	AU	§	Položka	ZJ	UZ	MD	D
993* Ost. podmíněná krátkodobá pasiva	0xxx					X	
999	0993						X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé zápůjčky použijte SU 994
Ostatní dlouhodobá podmíněná pasiva

Splátka investiční a neinvestiční zápůjčky od zapsaného spolku

SU	AU	§	Položka	Z J	U Z	M D	D
231	0xxx	5512	2420			X	
377*	011x						X

*Pozn.: V případě poskytnutí dlouhodobé zápůjčky použijte SU 067
Dlouhodobé půjčky

Jsme nové zastupitelstvo po volbách a potřebujeme si rozmyslet, jak sestavíme rozpočet na příští rok. Prozatím chceme hospodařit v rozpočtovém provizoriu. Jak máme postupovat?

Není-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria (§ 13 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů). Pokud chcete hospodařit podle rozpočtového provizoria, musíte si stanovit nějaká pravidla (rámec, zásady) hospodaření, která musí před koncem roku schválit zastupitelstvo obce. Pokud by nebyl schválen rozpočet ani rozpočtové provizorium, došlo by ke spáchání přestupku.

Je třeba zdůraznit, že hospodaření podle rozpočtového provizoria by mělo být využíváno jen v důsledku závažných skutečností – to může být např. i situace po komunálních volbách, kdy nové zastupitelstvo nesouhlasí s připraveným rozpočtem nebo samo ještě nedokáže odpovědně sestavit návrh rozpočtu, přírodní katastrofy apod.). Nelze jej využívat ze zástupných důvodů, neboť by tak byly porušeny základní principy hospodaření územního celku.

Neexistuje jednotný návod, jak mají pravidla rozpočtového provizoria vypadat. Mohou být schválena zastupitelstvem obce v různých podobách a na různou dobu trvání. Podoba rozpočtového provizoria je plně v kompetenci zastupitelstva.

Pro názornost uvádíme několik příkladů, které popisuje Ing. Lorenc, daňový poradce č. 3568, specialista na daňové a účetní poradenství ve veřejné správě v publikaci „Rozpočtová skladba a účetnictví 2022 pro územní samosprávné celky“:

a) v období rozpočtového provizoria územní samosprávný celek hradí pouze výdaje na činnosti spojené s výkonem státní správy, závazky vyplývající z uzavřených smluv, příspěvky na provoz zřízeným organizacím

a nejnutnější výdaje na zabezpečení běžného provozu úřadu a samotného fungování územního celku,

b) v období rozpočtového provizoria obec hradí výdaje měsíčně pouze do výše 1/12 skutečných výdajů předchozího roku, a to až do doby, než bude schválen rozpočet,

c) rozpočtové provizorium může být schválené v členění na položky a paragrafy rozpočtové skladby (méně častá varianta, častější jsou varianty uvedené v bodě a) a b)),

d) je možné stanovit pro jednotlivé měsíce i limitované objemy výdajů absolutními částkami,

e) za základ rozpočtového provizoria můžeme použít i rozpočtový výhled,

f) specifický pohled je třeba aplikovat na prostředky účelových fondů. Důvodem je skutečnost, že prostředky jsou zastupitelstvem účelově vymezeny a je pouze nutné stanovit, zda je můžeme v rámci rozpočtového provizoria čerpat.

Pravidla rozpočtového provizoria zveřejní územní samosprávný celek na svých internetových stránkách nejpozději do 31. prosince rozpočtového roku předcházejícího rozpočtovému roku, na který jsou schválena. Současně oznámí na své úřední desce, kde jsou zveřejněna v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jejich listinné podoby. Tímto způsobem musí být zveřejněna až do zveřejnění rozpočtu na rozpočtový rok, na který jsou schválena.

Po schválení rozpočtu se příjmy a výdaje rozpočtového provizoria stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení.

2) Dotazy z oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. a) nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku

Obec prováděla v letech 2001-2006 opravy místních komunikací. Podle charakteru a rozsahu prací tehdejší vedení obce rozhodlo, že se jedná o akci investičního charakteru a veškeré dílčí faktury byly účtovány na účet 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek až do částky 1.429.095,20 Kč. Tehdy se předpokládalo, že po skončení akce budou tyto náklady převedeny do majetku na účet 021 Stavby. Vzhledem k tomu, že se na dokončeném díle objevily některé nedostatky v porovnání se stavebním povolením, nikdy na této akci neproběhlo předávací řízení. Z tohoto důvodu nám celé vzniklé náklady zůstávají na účtu 042.

Protože se jedná o poměrně starou záležitost a není zcela průkazné, zda podmínkou převodu do majetku u této akce bylo kolaudační řízení, navrhuje celou částku převést do majetku na účet 021 Stavby a tak „vyčistit“ účet 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek. Komunikace jsou stále v provozu a je na nich prováděna běžná údržba. Je námi navrhovaný postup správný?

Na tento dotaz nelze jednoduše odpovědět, vyplývají z něho některé nesrovnalosti a pochybnosti, které vyvolávají další otázky, na něž je třeba rovněž zjistit odpověď, např.:

1. Byly v roce 2001 až 2006 provedeny skutečně rekonstrukce komunikace (v první větě totiž používáte slovo „opravy“)?
2. Jednalo se o jednu zakázku s jedním zhotovitelem nebo o více zakázek? Pravděpodobně nešlo o jednu akci vzhledem k provádění stavebních prací v průběhu 5 let? Byly všechny charakteru rekonstrukce?
3. Existuje smlouva nebo smlouvy o dílo a případné dodatky, ze kterých by bylo patrné, že byla smluvně sjednána rekonstrukce komunikace, nikoli oprava?
4. Byla/byly tato/tyto akce spolufinancována/y např. z dotace, pokud ano, jednalo se vždy o dotaci investiční?
5. Vyplývá z výkazů FIN 2-12 M za rok 2001 až 2006, že byly rozpočtovány a uhrazeny investiční výdaje, v úhrnu ve výši 1.429.095,20 Kč rozpočtovány (par. 2212 Silnice/pol. 6121 Stavby)?
6. Máte k dispozici příslušná stavební povolení, ze kterých bude zřejmé, že byla povolena rekonstrukce komunikace?
7. Máte k dispozici předávací protokol nebo protokoly od dodavatelské stavební firmy nebo od více zhotovitelů?
8. Byly nedostatky zjištěné při předání a převzetí dokončené stavby mezi stavební firmou a obcí? Jsou vady a příp. nedodělky obsaženy v předávacím protokolu (zápis o předání a převzetí stavby)?
9. Nebo byly zjištěny nedostatky až při kolaudačním řízení – máte k dispozici kolaudační zápis?

Dle našeho názoru je třeba provést řádnou inventarizaci této konkrétní akce (nebo více akcí) a zjistit a ověřit všechny okolnosti, např.:

- Dohledat a prověřit příslušné vlastní dokumenty;
- Vznést dotaz na stavební úřad, který bude mít v kopii příslušná stavební povolení a kolaudační rozhodnutí, pokud byla vydána a dokončit kolaudaci;
- Vyzvat zhotovitele, ke spolupráci a poskytnutí kopií předávacích protokolů (pokud byly vyhotoveny).

Až shromáždíte všechny potřebné dokumenty, pak je možné je zanalyzovat a přijmout nějaká opatření a poskytnout konkrétní radu.

Obvykle se stavba převádí do užívání (šlo-li o investiční výdaje), tj. převádí se z účtu 042 Nedokončený dlouhodobý majetek na účet 021 Stavby po protokolárním předání a převzetí stavby bez vad a nedodělků (v případě, že nepodléhá kolaudaci), jinak až po kolaudaci, tj. se souhlasem stavebního úřadu = okamžik uskutečnění účetního případu.

Vzhledem k tomu, že v tuto chvíli nemáme relevantní informace, nelze odpovědně prohlásit, že evidence na účtu 042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek je v pořádku, když je stavba ve skutečnosti užívána již mnoho let, anebo zda má být evidována na účtu 021 Stavby i když neproběhla kolaudace (měla-li být provedena).

Ať už příslušné výdaje v současné době evidujete na účtu 042 nebo na účtu 021, doporučujeme popsat v inventarizační zprávě Vaše dosavadní zjištění. Až provedete úplné zjištění všech skutečností, pak je možné opravit účetnictví a majetkovou evidenci dle skutečnosti.

Jak napravit chybu, kdy obec převedla smluvně na jinou osobu nemovitost, aniž by dodržela všechny náležitosti, které k takovému úkonu požaduje zákon o obcích?

Na požádání MV ČR sdělil k nápravě nezákonných převodů stanovisko Český úřad zeměměřický a katastrální (č.j.: ČÚZK-01525/2015-15).

„V takovém případě je smlouva neplatná. Byl-li podle ní přesto v katastru nemovitostí proveden zápis vlastnického práva na jinou osobu, je možno řešit věc smírně pouze následujícím způsobem:

- 1) Obec sepíše souhlasné prohlášení s osobou, na kterou neplatně převedla nemovitost, a která je nyní v katastru nemovitostí zapsána jako vlastník. Náležitosti tohoto souhlasného prohlášení, v němž strany uznají neplatnost smlouvy, a tedy také skutečnost, že obec je nadále vlastníkem nemovitosti, jsou stanoveny v § 66 odst. 2 katastrální vyhlášky (č. 357/2013 Sb.).*
- 2) Souhlasné prohlášení předloží obec spolu s návrhem na vklad katastrálnímu úřadu k zápisu vlastnického práva zpět na obec. Tento zápis bude proveden vkladem.*
- 3) Obec a jiná osoba spolu uzavřou novou smlouvu o převodu nemovitosti, přičemž dodrží všechny náležitosti stanovené zákonem o obcích.*
- 4) Účastníci smlouvy podají katastrálnímu úřadu návrh na vklad vlastnického práva ve prospěch nabyvatele na základě smlouvy uvedené v bodu 3 příslušnému katastrálnímu úřadu.*
- 5) Katastrální úřad povolí a provede vklad, nyní již na základě platné smlouvy.*

Předchozí závadný stav tak bude napraven“.

3) Dotazy z oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. g) zřizování věcných břemen k majetku územního celku

Kdy nastane okamžik uskutečnění účetního případu vzniku pohledávky z titulu úplatného zřízení věcného břemene (VB) na straně povinného (obec), kdy je uzavřena smlouva o zřízení VB. Nebyla nám předem vyplacena záloha, nejsme plátcí DPH a nebudeme vystavovat fakturu.

Za okamžik uskutečnění účetního případu v případě vzniku pohledávky z titulu úplatného zřízení věcného břemene se považuje den doručení návrhu na zápis katastrálnímu úřadu. K datu uzavření smlouvy můžete vykázat podmíněnou pohledávku, a to při zohlednění obecných pravidel pro postupy účtování v knize podrozvahových účtů.

4) Dotazy z oblasti, kterou upravuje zákon č. 420/2004 Sb. § 2 odst. 2 písm. h) účetnictví vedené územním celkem

V roce 2021 rekonstruovala obec budovu OÚ, náklady byly 4 mil. Kč. Vše jsem zaúčtovala na 042, po kolaudaci přeúčtovala na 021. Na tuto akci dostaneme v roce 2022 od SZIF dotaci v částce cca 1.200 000,00 Kč. Přesnou částku nevíme, protože kontrola dokladů a veškeré evidence týkající se stavby bude až nyní 26.01.2022. Zaúčtovala jsem k 31.12.2021 transfer v částce 1.200.000,00 Kč na dohadnou položku 388 na MD a 403 300 na Dal. Je to správně? Mám tuto dotaci k 31.12.2021 přidat do hodnoty majetku (budovy) a začít ji na 403 rozpouštět (odepisovat), když nevím, jestli částka transferu skutečně bude ve výši 1.200.000 Kč a vlastně ji ještě nemám na účtu?

Z Vašeho dotazu zcela nevyplývá, jak jste účtovala v daném účetním případě, proto navrhneme, jak by to asi mělo být od začátku. Vycházíme z toho, že máte dokončený majetek (rekonstrukce budovy OÚ) a majetek evidujete na kartě majetku. Předpokládáme, že jste obdrželi „Rozhodnutí o poskytnutí dotace“ od SZIF ještě před okamžikem zařazení majetku do užívání. Zařazení majetku do užívání předchází závěrečnému vyúčtování investičního transferu. Pak je doporučený postup zaúčtování účetního případu následující:

1. Předpis přijatých faktur za rekonstrukci OÚ

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
042	0xxx					X	
321	00xx						X

2. Úhrada došlých faktur

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
321	00xx					X	
231	0xxx	3639/6171	6121				X

3. Rozhodnutí o poskytnutí dotace – okamžik účetního případu = okamžik přijetí rozhodnutí prostřednictvím datové schránky

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
915	0xxx					X	
999	0915						X

4. Zařazení technického zhodnocení do majetku

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
021	0xxx					X	
042	00xx						X

5. Vytvoření dohadného účtu k datu uvedení majetku do užívání (maximálně ve výši příslibeného transferu)

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
388	0xxx					X	
403	03xx 06xx	–					X

Komentář k účtu 403 Transfery na pořízení dlouhodobého majetku:

Účetní jednotka zaznamená dotaci na kartu majetku k okamžiku zařazení majetku do užívání a zajistí rozpouštění účtu 403 od následujícího měsíce,

současně s odpisy. **Zaznamenání dotace neovlivňuje fyzické přijetí dotačních prostředků na účet obce.**

Případný rozdíl mezi částkou aktuálně vytvořeného dohadu v roce 2021 a skutečnou částkou přijaté dotace v roce 2022 je pak následně nutné účetní jednotkou vyhodnotit a zaúčtovat jako:

- a) zpřesnění dohadu,
- b) chyba při tvorbě dohadu.

Jsme nové zastupitelstvo v naší obci a do této chvíle každý rok paní starostka vytvářela novou směrnici k provedení inventarizace. Můj dotaz zní, zda je nutné každý rok mít novou směrnici nebo by mohla být „univerzální“, která by platila opakovaně bez nutnosti každý rok nové?

Při inventarizaci majetku a závazků obce se řídíte především § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška). Tato vyhláška stanoví pro vybrané účetní jednotky podle § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "zákon") požadavky na organizační zajištění a způsob provedení inventarizace majetku a závazků, včetně bližších podmínek inventarizace jiných aktiv a jiných pasiv.

Pro naplnění požadavků na organizaci a způsob provedení inventarizace uvedených v § 3 odstavce 1, 2 a 5 vyhlášky (viz citace níže) vybraná účetní jednotka zajistí, aby její zaměstnanci nebo jiné osoby, kteří zajišťují provedení inventarizace, byli s těmito skutečnostmi seznámeni. **Zajištění této povinnosti provádí vybraná účetní jednotka vnitřním předpisem.**

Cit.: § 3

„Inventarizační činnosti

(1) Při inventarizaci zajišťuje vybraná účetní jednotka činnosti nutné pro vyhotovení inventurních soupisů, dodatečných inventurních soupisů, zjednodušených inventurních soupisů, inventurních zápisů, inventurních závěrů a vyhotovení dalších souvisejících účetních záznamů tak, že

a) sestavuje plán inventur a stanoví postup při jeho sestavování,

b) zřizuje inventarizační komisi nebo inventarizační komise, případně ústřední inventarizační komisi, jmenuje jejich členy a stanoví rozsah pravomocí a činností těchto členů při inventarizaci,

c) stanoví pravidla pro jmenování členů inventarizační komise nebo inventarizačních komisí, případně ústřední inventarizační komise, včetně

stanovení požadavků na jejich znalosti, a to zejména při zjišťování skutečných stavů,

d) zajišťuje prostřednictvím ústřední inventarizační komise nebo jiným způsobem řízení a kontrolu činností inventarizačních komisí a sestavení inventarizační zprávy,

e) zajišťuje podmínky pro zjišťování skutečného stavu inventarizačních položek a jejich částí; v případě, že pro zjišťování skutečného stavu některých částí inventarizačních položek je nutné jejich vážení, měření nebo použití jiných obdobných postupů, stanoví způsob jejich používání a případnou výši odchylek při jejich používání s ohledem na tyto postupy nebo specifika inventarizačních položek a jejich částí,

f) zajišťuje podmínky pro ověřování, zda zjištěný skutečný stav inventarizačních položek a jejich částí odpovídá jejich stavu v účetnictví, a to včetně podmínek pro zjišťování zúčtovatelných rozdílů nebo inventarizačních rozdílů,

g) zajišťuje součinnost svých zaměstnanců a vnitřních útvarů vybrané účetní jednotky s inventarizačními komisemi,

h) zajišťuje připojování podpisových záznamů osob odpovědných za průkaznost účetních záznamů, včetně souhrnných účetních záznamů, nezbytných pro vyhotovení inventurních soupisů, dodatečných inventurních soupisů, zjednodušených inventurních soupisů a inventurních zápisů,

i) zajišťuje změny ocenění podle § 26 odst. 1 a 2 zákona a ocenění částí inventarizačních položek, které nebyly v souladu se skutečným stavem zaúčtovány, nebo výše jejich ocenění neodpovídá skutečnému stavu; pro ocenění přebytků zjištěných zejména prvotní inventurou stanoví postupy tak, aby náklady nepřevýšily přínosy plynoucí z této informace,

j) stanoví výši ocenění pohledávek a závazků, od které bude prováděno vzájemné odsouhlasení jednotlivých pohledávek a závazků a zajišťuje toto odsouhlasení,

k) zajišťuje zjišťování údajů z jiných evidencí,

l) stanoví, zda při dokladové inventuře je nutné zjišťovat i skutečnosti, které nevyplývají z účetních záznamů ani z jiných evidencí; případně stanoví postupy pro toto zjišťování,

m) stanoví pro průběžné inventarizace způsob jejich provedení a náležitosti inventurních zápisů, pokud jsou jimi nahrazeny inventurní soupisy,

n) stanoví postupy pro vyhotovení účetních dokladů pro účetní zápisy zúčtovatelných rozdílů nebo inventarizačních rozdílů, včetně případných změn v ocenění uváděných v inventurním soupisu, dodatečném inventurním

soupisu, zjednodušeném inventurním soupisu nebo inventurním zápisu tak, aby účetní závěrka účetní jednotky podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky podle § 7 odst. 1 zákona,

o) stanoví postupy pro vyhodnocení inventarizační zprávy,

p) zajišťuje další činnosti stanovené zákonem nebo jiným právním předpisem.

(2) Vybraná účetní jednotka dále zajistí

a) označení všech částí inventarizačních položek nezaměnitelným inventarizačním identifikátorem pro jejich jednoznačné určení,

b) vedení seznamu a popisu inventarizačních identifikátorů, pokud tyto skutečnosti nevyplývají z vnitřního předpisu nebo jiné dokumentace.

(5) Příloha inventarizační zprávy obsahuje seznam inventurních soupisů, dodatečných inventurních soupisů, zjednodušených inventurních soupisů, inventurních zápisů a inventurních závěrů, pokud tyto skutečnosti nevyplývají z vnitřního předpisu nebo jiné dokumentace."

Doporučujeme Vám překontrolovat, zda stávající vnitřní předpis je v souladu s účinnou vyhláškou o inventarizaci majetku a závazků a zda je obecný, tzn. že neobsahuje např. aktuální datumy zahájení a ukončení inventury a konkrétní jména členů inventarizačních komisí – tyto náležitosti byste potom museli z vnitřní směrnice vypustit, tak aby byla použitelná i při inventarizacích v dalších letech. Předpokládaný okamžik zahájení a ukončení jednotlivých inventur obsahuje „Plán inventur“ (§ 5 vyhlášky), jehož součástí může být seznam jmenovaných členů inventarizačních komisí.

Pokud stávající vnitřní předpis vyhovuje ustanovení účinné vyhlášky, pak není nutné jej měnit a může platit i nadále, a to do té doby, než nastane potřeba aktualizace v důsledku změny příslušných právních předpisů.

Obec uskutečnila v roce 2021 výdaj za doplnění bezdrátového obecního rozhlasu ve výši 17.387,70 Kč (DFA č. 211/295 ze dne 19.04.2021, Dodavatel: SOVT – RADIO spol. s r.o.), který účetní jednotka chybně zařídila na položku rozpočtové skladby 6121 Stavby (UD č. U-00008 ze dne 30.04.2021), místo na pol. 5123 Podlimitní technické zhodnocení, neboť se jedná o technické zhodnocení dlouhodobého majetku nepřesahující 40 tis. Kč. Technické zhodnocení bylo přiřazeno k majetku evidovanému pod inventurním číslem 15066 s názvem "Rozhlas místní bezdrátový". Původní bezdrátový rozhlas v pořizovací hodnotě

147.900,72 Kč byl nesprávně zařazen na účet 021 0600 Ostatní stavby dne 15.11.2019, přestože se jedná o samostatnou hmotnou movitou věc, která měla být evidována na účtu 022. Dne 01.12.2020 byl výdaj ve výši 18.938,92 Kč rovněž nesprávně zařazen jako technické zhodnocení bezdrátového rozhlasu (inv. č. 15066) – jednalo se však opět o podlimitní TZ, proto měl být tento náklad rovněž zaúčtován na účet 018 Ostatní služby.

Situaci doporučujeme napravit tak, že provedete odúčtování hodnoty majetku evidované na účtech 021 a 081 v celkové výši a zaúčtujete správné hodnoty majetku (bez podlimitních technických zhodnocení) na účty 022, 501, popř. 518 a 082. Při výpočtu odpisů na účtu 082 je nutné vycházet ze správné pořizovací ceny bez podlimitních technických zhodnocení tedy 147.900,72 Kč. Pokud by v jednotlivých opravách na nákladových účtech byla překročena hranice 0,3 % hodnoty aktiv netto minulé období, bylo by nutné místo nákladových účtů 501, 518 a 551 použít účet 408. Lze samozřejmě účtovat pouze o rozdílech na jednotlivých účtech a nemusí být striktně dodržen níže uvedený doporučený účetní postup.

1) Oprava chybného zatřídění majetku

MD -021 0xxx / -	184.227,34 Kč
MD 022 0xxx / -	147.900,72 Kč
MD 501, 518 03xx – 09xx* / -	36.326,62 Kč

**Poznámka: V případě, že na fakturách došlých za podlimitní technické zhodnocení nebude rozlišen samotný materiál a služba, užije se převažující účel, předpokládáme, že je to v tomto případě materiál účet 501.*

2) Odúčtování vytvořených odpisů

MD 081 0xxx / D 551 03xx – 09xx	x Kč
---------------------------------	------

3) Zaúčtování přepočtených odpisů

MD 551 03xx – 09xx / D 082 0xxx	x Kč
---------------------------------	------

Obec bude v roce 2023 provádět digitalizaci technické a dopravní infrastruktury. Nevím, jak zaúčtovat (pochopit) tuto činnost. Zda to bude jen služba nebo zda to bude nehmotný majetek. Tím pádem ani nevím, jak tuto činnost zařadit do rozpočtu pro rok 2023.

Pokud to dobře chápeme, jedná se o tzv. **pasportizaci majetku**, v tomto případě dopravní infrastruktury. Patrně odborná firma pro Vás vykoná službu, tj. sběr informací a evidenci Vašeho hmotného, případně nehmotného majetku do databáze.

Výsledkem pasportizace je pasport, tj. dokument, ve Vašem případě v digitální podobě, uvádějící např. technické parametry dopravní infrastruktury.

Pokud lze takto nahlížet na Vámi zmíněné provedení digitalizace technické a dopravní infrastruktury, pak se jedná o **službu**, kdy patrně dojde k převedení papírové podoby dokumentů do jednotné elektronické podoby, tzv. digitalizace, která Vám umožňuje tyto cenné záznamy lépe a efektivněji spravovat, zpřístupňovat, sdílet a uložené dokumenty operativně využívat.

Výdaje by pak mohly být zaříděny např. na položku rozpočtové skladby 5168 Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi a na paragraf dle odvětvového třídění z hlediska činnosti na níž jsou výdaje vynakládány – v tomto případě paragraf rozpočtové skladby 22xx Doprava.

5) Dotazy z oblasti odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce.

Kdy mám vyplácet odchodné naší bývalé paní starostce? S výplatou za září nebo příští měsíc? V jaké výši a jak to zaúčtovat?

Odchodné náleží bývalé paní starostce v diferencované výši, a to podle výše odměny, která dotyčné náležela za měsíc ke dni zániku mandátu, a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, přičemž se započítávají maximálně 3 roky, tj. ve výši:

1x dosavadní měsíční odměna – pokud dotyčná nebyla ve funkci ani celý 1 rok,

dvojnásobek dosavadní měsíční odměny – pokud byla dotyčná ve funkci více než 1 a méně než 2 celé roky,

trojnásobek dosavadní měsíční odměny – pokud byla dotyčná ve funkci více než 2 a méně než 3 celé roky,

čtyřnásobek dosavadní odměny – pokud byla dotyčná ve funkci více než 3 celé roky (není rozhodující, zda ji vykonávala necelé 4 roky nebo 10 let).

Do rozhodné doby nepřetržitého výkonu funkce (podle § 78 odst. 1 věty druhé zákona o obcích) se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo odst. 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.

Příklad: O nepřetržitý výkon funkce půjde tehdy, když byla uvolněná starostka v průběhu volebního období z jedné funkce odvolána nebo se jí vzdala a nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce byla do obdobné funkce znovu zvolena – např., když byla k 15. červnu odvolána

z funkce starostky a hned na následujícím zasedání 1. července byla zvolena místostarostkou (proto také tehdy odchodné nedostala, resp. nenáleželo jí, neboť byla naplněna „negativní podmínka“ dle § 77 odst. 4).

Odchodné se vyplácí jednorázově v nejbližším výplatním termínu poté, když už byly splněny všechny zákonné podmínky na něj – včetně toho, že na nové volební období nebude paní starostka „opětovně“ zvolena do funkce starostky, místostarostky, ani do žádné jiné uvolněné funkce.

V případě, že se dotyčná stala členem zastupitelstva i v novém funkčním období, je třeba vyčkat, zda nebude „opětovně“ zvolena, resp. budou zvoleni jiní kandidáti do funkce starosty, místostarosty a všech zřízených uvolněných funkcí.

V případě, že dotyčná již nekandidovala nebo mandát znovu nezískala, doporučujeme vyčkat uplynutí termínu pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování, neboť až po potvrzení výsledků voleb bude bez pochybností jisté, že již nemůže být „opětovně“ zvolena.

Podmínkou výplaty je také předložit ze strany bývalé starostky čestné prohlášení (dle ustanovení § 78 odst. 3 zákona o obcích), že u ní nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6 zákona o obcích (tj. překážky „trestní bezúhonnosti“ po celou dobu výkonu funkce včetně toho, že proti ní v době výplaty odchodného žádné zákonem stanovené trestní stíhání neprobíhá).

Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí – nárok tím ještě nezaniká, počká se, jak to dopadne a pak se postupuje dle ustanovení § 77 odst. 6 věty druhé: byl-li pak dotčený pro uvedený trestný čin pravomocně odsouzen (nebo jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno anebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání) – pak platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplatí.

O odchodném účtujte dle Metodického pokynu JČK „Příklady účtování pro obce a DSO“ č. MP/28/OEKO, Část XX. Mzdy, platy, odměny a související odvody. Upozorňuji, že odchodné neuvolněnému členu zastupitelstva obce, který vykonával funkci starosty nebo místostarosty a uvolněnému členu zastupitelstva obce, jemuž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, se zařídí na položku 5026 Odchodné, a to proto, aby nedošlo k záměně odchodného s odstupným podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (položka 5024).

Vzor čestného prohlášení k výplatě odchodného (§ 78 odst. 3 zákona o obcích)

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já,(titul, jméno, příjmení).....

.....

datum narození:

trvalé bydliště:

.....

.....

PRO ÚČELY VÝPLATY ODCHODNÉHO DLE § 78 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ČESTNĚ PROHLAŠUJI, ŽE U MĚ NEJSOU DÁNY PŘEKÁŽKY PRO VÝPLATU ODCHODNÉHO STANOVENÉ V § 77 odst. 5 a 6*) SHORA CITOVANÉHO ZÁKONA O OBCÍCH.

V.....

dne.....

Podpis.....

*) (5) *Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.*

(6) *Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplatí.*

Obracím se na Vás s prosbou o konzultaci ohledně výpočtu odchodného naší bývalé paní místostarostce. Byla ve funkci celé volební období. Od 03.11.2018 do 17.10.2022. Nyní již nekandidovala. Celé volební období pobírala měsíční odměnu

7.000,00 Kč. Měla by tedy dostat vyplaceno odchodné 4 x 7.000,00 = 28.000,00? Za říjen jí bude vyplacena odměna v poměrné části, od 1.10. do 17.10.

Odchodné je jeden samostatný druh plnění, který náleží členovi zastupitelstva obce v zákonem stanovených případech z toho důvodu, že ve funkci skončil.

Paní místostarostka vykonávala funkci více než 3 celé roky, pak jí náleží odchodné ve výši čtyř měsíčních odměn, tj. v tomto případě 28.000,00 Kč. Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v odstavci 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu.

„Odměna za měsíc“ (v poměrné části od 01.10. do 17.10.2022) je pak druhý samostatný druh plnění, a to za vlastní výkon funkce a z toho plynoucích povinností. Předpokládáme, že 17.10.2022 došlo ke zvolení nového starosty a místostarosty a dosavadní místostarostka tím pádem tento den skončila ve funkci.

Upozorňujeme, že jak odměna za měsíc, tak odchodné se počítají zcela samostatně a samostatně se k výplatě zúčtovávají, ostatně z měsíční odměny jsou jiné zákonné srážky (daň + pojistné) než z odchodného (jen daň).

Pokud člen zastupitelstva obce vykonával funkci jen po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třicetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával. Je třeba upozornit, že „1/30“ jeho dosavadní odměny se použije vždy, ať se počítá poměrná část odměny za měsíc říjen (který má 31 kalendářních dní), nebo listopad (který má 30 kalendářních dní).

Vzorec výpočtu alikvótní části odměny od 01.10. do 17.10.2022:

1/30 dosavadní odměny (nezaokrouhlená) x počet kalendářních dní, ve kterých dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci v daném měsíci zastával; výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

7.000,00: 30 = 233,33 x 17 = 3.966,66 Kč, tj. zaokr. 3.967,00 Kč

Nově zvolený člen zastupitelstva obce se nezúčastnil ustavujícího zasedání (z důvodu pracovní cesty v zahraničí). Myslela jsem, že mu začnu vyplácet odměnu až po jeho návratu, kdy složí slib zastupitele. Vyčetla jsem názor, podle něhož bych tomuto členovi zastupitelstva měla vyplácet odměnu od 17.10. kdy bylo ustavující zasedání zastupitelstva. Jaký prosím máte na toto názor?

Mandát člena zastupitelstva obce dotyčný získal už dnem zvolení, k němuž dojde ukončením hlasování (§ 69 odst. 1 zákona o obcích a § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Již od tohoto okamžiku mají členové zastupitelstva plná práva a povinnosti, i když dosud nesložili slib. Příslušný slib (podle § 69 odst. 2 zákona o obcích) skládá už jako člen

zastupitelstva obce. **Složení slibu odměňování člena zastupitelstva obce nepodmiňuje** (pokud nešlo o případ „složení slibu s výhradou“ event. „odmítnutí složení slibu“ dle zvláštního zákona, což by mělo za následek zánik mandátu člena zastupitelstva obce). Pokud zastupitelstvo obce ve svém usnesení, kterým odměny za výkon funkce určilo, výslovně nestanovilo, že odměny neuvolněným členům náleží nejdříve ode dne složení slibu, bude mít nárok na odměnu jako ostatní zastupitelé zastávající stejné funkce.

Pokud zastupitelstvo obce stanovilo poskytování odměn zastupitelům na ustavujícím zasedání a určilo od kdy mají být odměny poskytnuty (povinná podmínka), pak i zastupitel, který dosud nesložil slib (z důvodu nepřítomnosti) má stejná práva na odměnu jako ti, kteří byli přítomni a slib složili.

Jak vypočítat odchodné místostarosty obce, který byl ve funkci 4 roky (nyní již nekandidoval) a pobíral měsíční odměnu 8.000,00 Kč hrubého (zálohová daň= 1.200,00 Kč, zdravotní pojištění=360,00 Kč, čistá odměna 6.440,00 Kč? Nevím, zda vyplatit odchodné ve výši 4 x 8000,00 Kč hrubého nebo 3 x 8.000,00 hrubého. K datu ustavující schůze bych ho odhlásila ze zdravotní pojišťovny a za říjen bych mu i vyplatila odchodné. Víím, že z odchodného bude odvedena pouze zálohová daň. Za říjen bude místostarostovi vyplacena poměrná část do ustavující schůze konané dne 18.10.2022 (6.601,00 Kč hrubá odměna, 1.005,00 Kč zálohová daň, 217,00 Kč zdravotní pojištění, 5.379,00 Kč čistá odměna).

Bývalému místostarostovi náleží **odchodné ve výši čtyřnásobku dosavadní odměny**, tj. 4x 8.000,00 Kč = 32.000,00 Kč hrubého. Odchodné se vyplácí jednorázově v nejbližším výplatním termínu. Správně uvádíte, že z odchodného bude **odvedena pouze daň**. Na základě zvláštních zákonů se totiž odchodné, na která vznikl nárok podle zvláštních právních předpisů nezahrnuje do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Ve věci odhlášení místostarosty ze zdravotní pojišťovny směřujte prosím dotaz na příslušnou zdravotní pojišťovnu.

Podmínkou výplaty odchodného je také předložit ze strany potenciálního příjemce odchodného **čestné prohlášení** (dle ustanovení § 78 odst. 3 zákona o obcích), že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6 zákona o obcích (tj. překážky „trestní bezúhonnosti“ po celou dobu výkonu funkce včetně toho, že proti němu v době výplaty odchodného žádné zákonem stanovené trestní stíhání neprobíhá).

Za měsíc říjen náleží bývalému místostarostovi **poměrná část odměny** ve výši násobku jedné třicetiny jeho dosavadní odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával. Je třeba upozornit, že „1/30“ jeho dosavadní odměny se použije vždy, ať se počítá poměrná část odměny za měsíc říjen (který má 31 kalendářních dní), nebo listopad (který má 30 kalendářních dní).

Vzorec výpočtu:

$1/30$ dosavadní odměny (nezaokrouhlená) x počet kalendářních dní, ve kterých dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci v daném měsíci zastával; výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

V případě neuvolněného místostarosty s „odměnou za měsíc“ ve výši 8.000 Kč by činila poměrná část jeho odměny za 18 kalendářních dní výkonu funkce **v měsíci říjnu 4.800,00 Kč** hrubého.

$(8.000 : 30 = 266,66 \times 18 = 4.799,99$ zaokrouhleno nahoru $= 4.800,00$ Kč).

Dotaz ohledně odchodného pro místostarostku. Místostarostkou byla celé minulé období, po volbách zůstala v zastupitelstvu jako člen zastupitelstva a zároveň předseda revizní komise. Celková odměna měsíční činila 1.500,00 Kč.

Bývalá místostarostka má nárok na odchodné za kumulativního splnění následujících podmínek:

- zanikl jí mandát člena zastupitelstva obce (v daném případě v souvislosti s volbami do zastupitelstva obce),
- ke dni zániku mandátu jí náležela odměna,
- nebyla v novém funkčním období opětovně zvolena do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněné starostky nebo do funkce neuvolněné místostarostky, za niž jí náleží odměna,
- nebyla v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, její trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání (dále též „trestní bezúhonnost“).

Odchodné jí náleží v diferencované výši, a to podle výše měsíční odměny, která dotčené náležela za měsíc ke dni zániku mandátu, a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, přičemž se započítávají maximálně 3 roky, tj. ve výši:

- 1x dosavadní odměna – pokud dotčená nebyla ve funkci ani celý 1 rok,
- dvojnásobek dosavadní odměny – pokud byla dotčená ve funkci více než 1 a méně než 2 celé roky,
- trojnásobek dosavadní odměny – pokud byla dotčená ve funkci více než 2 a méně než 3 celé roky,
- čtyřnásobek dosavadní odměny – pokud byla dotčená ve funkci více než 3 celé roky (je nerozhodné, zda ji vykonávala necelé 4 roky nebo 10 let).

Prosím o radu ohledně odměny a odchodného pro místostarostu, který je neuvolněný a do nového zastupitelstva již nekandidoval. Ve funkci je od roku 2006 do 23.09. 2022.

Bývalý místostarosta má nárok na odchodné za kumulativního splnění následujících podmínek:

- zanikl mu mandát člena zastupitelstva obce (v daném případě v souvislosti se zvolením nového starosty nebo místostarosty obce po volbách),
- ke dni zániku mandátu mu náležela odměna,
- nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného starosty nebo do funkce neuvolněné místostarosty, za niž mu náleží odměna,
- nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání (dále též „trestní bezúhonnost“).

Odchodné mu náleží v diferencované výši, a to podle výše měsíční odměny, která dotyčnému náležela za měsíc ke dni zániku mandátu, a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, přičemž se započítávají maximálně 3 roky, tj. ve výši čtyřnásobku dosavadní odměny, neboť byl dotyčný ve funkci více než 3 celé roky (není rozhodující, zda ji vykonával necelé 4 roky nebo 10 let).

Místostarostovi dále náleží poměrná část měsíční odměny za poslední měsíc, kdy byl ve funkci, tj. do data, kdy byl zvolen nový starosta nebo místostarosta (obvykle ustavující zasedání) – **NE do data voleb.**

Vzorec výpočtu poměrné části měsíční odměny:

$1/30$ dosavadní odměny (nezaokrouhlená) x počet kalendářních dní, ve kterých dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci v daném měsíci zastával; výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Upozorňujeme, že jak odměna za měsíc, tak odchodné se počítají zcela samostatně, samostatně se k výplatě zúčtovávají – z měsíční odměny jsou jiné zákonné srážky (daň + pojistné) než z odchodného (jen daň).

Na jaké odchodné má nárok starosta, který byl celé 4 roky ve funkčním období od 31.10.2018 do 13.10.2022? Je správně výpočet 4 x (4 roky) měsíční částka odměny starosty (pouze odvod daně + za část října (tj. 1. – 13.10.2022 – odvod daně a ZP)?

Vaše úvaha k výpočtu odchodného bývalého pana starosty je správná a náleží mu čtyřnásobek dosavadní odměny, neboť dotyčný byl ve funkci 3 celé roky.

Poměrná část měsíční odměny za poslední měsíc, kdy byl ve funkci do 13.10.2022 (předpokládám, že tento den bylo zvoleno nové vedení obce) se vypočítává takto:

$1/30$ dosavadní odměny (nezaokrouhlená) x počet kalendářních dní, ve kterých dotčený člen zastupitelstva příslušnou funkci v daném měsíci zastával (u Vás 13 dní); výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Jak odměna za měsíc, tak odchodné se počítají zcela samostatně, samostatně se k výplatě zúčtovávají, z měsíční odměny, jak správně píšete, jsou jiné zákonné srážky (daň + pojistné) než z odchodného (jen daň).

Končící starosta obce byl zvolen do funkce starosty obce dne 28.10.2018, od ustavujícího zasedání zastupitelstva, které se konalo po volbách dne 24.10.2022, je členem zastupitelstva bez funkce. Za výkon funkce starosty pobíral měsíční odměnu ve výši 20.000,00 Kč. Jaká bude v jeho případě výše odchodného?

Odchodné náleží bývalému starostovi ve výši čtyřnásobku dosavadní odměny, neboť byl ve funkci starosty více než 3 celé roky, tj. odchodné ve výši 80.000,00 Kč.

Končící místostarostka obce byla zvolena do funkce místostarostky obce dne 20.10.2019, v novém volebním období nekandidovala, ve funkci místostarostky skončila 24.10.2022. Ke dni zániku mandátu jí náležela měsíční odměna ve výši 3.000,00 Kč. Jaká bude v jejím případě výše odchodného?

Vzhledem k tomu, že místostarostka vykonávala funkci po dobu třech ukončených let, náleží jí odchodné ve výši čtyřnásobku dosavadní odměny, tj. odchodné ve výši 12.000,00 Kč.

Jak vypočítat odměnu za den, v němž došlo k překrytí výkonu „dosavadní funkce“ a nové funkce, do níž byl dotyčný zvolen na nové funkční období, v obou případech s nárokem na odměnu?

Stávající právní úprava nenabízí jednoznačnou odpověď, jak tyto situace řešit. Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV ČR přistoupil k základnímu výkladu v metodickém doporučení č. 6.3 – Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových orgánů (str. 108), v němž bylo připuštěno u neuvolněných funkcí „vyplácet“ za předmětný den obě odměny a v případě jakékoli kombinace s uvolněnou funkcí jen jednu, a to tu vyšší.

Současně MV připouští, že tento výklad je jen jedním z možných; dle jeho názoru ani „alternativní“ výklady nelze označit za nezákonné.

Rovněž MV ve svém stanovisku uvádí, že nelze jednoznačně určit, zda v případě, kdy člen zastupitelstva zůstal ve stejné funkci s nárokem na odměnu ve stejné výši, mělo dojít k vyplacení „nedělené“ stanovené paušální odměny za měsíc, nebo se měl interval „rozdělit“ a s užitím pravidla tzv. jedné třicetiny (vyčíslit) spočítat zvlášť odměnu za výkon dosavadní funkce a nové funkce. Byť se odbor MV přiklání k vyplacení stanovené odměny v paušální částce bez dělení intervalu, nelze dle jeho názoru považovat „rozdělení“ intervalu za rozporné se zákonem.

Při přezkoumání hospodaření územních celků budou rozdílné výklady akceptovány.

MV ČR ujišťuje, že aktuálně je připravena novela předmětných ustanovení s tím, že tato problematika již bude řešena jednoznačně. Předpoklad jejího předložení vládě, následně Parlamentu ČR je v roce 2023.

6) Různé

Může ředitel příspěvkové organizace zároveň vykonávat funkci starosty města, které je zřizovatelem školské příspěvkové organizace? Nejedná se o neslučitelnost funkcí? Je přípustné, aby si sám navrhoval plat a odměny?

Dle metodického doporučení MV ČR k činnosti územních samosprávných celků č. 6.3 (str. 63), zpracovaného k 1.červnu 2022 se o neslučitelnost funkcí nejedná.

Zákon o volbách nestanoví jako důvod pro neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce výkon funkce ředitele příspěvkové organizace – ředitele školy, takže obě funkce spojit lze. Spojení funkce starosty obce a ředitele příspěvkové organizace (školy) je pak dle názoru MV rovněž přípustné. „Střet zájmů“ je řešen zákonem č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v platném znění a dále v ustanovení § 83 odst. 2 zákon o obcích. Ani jeden z uvedených právních předpisů však nestanoví překážku pro možnost vykonávat funkci starosty obce a současně ředitele základní školy. Případný střet zájmů, který by mohl vzniknout v souvislosti s konkrétním rozhodováním (např. o platu, odměně ředitele), je pak nutné řešit v souladu s § 8 zákona o střetu zájmů, resp. § 83 odst. 2 zákona o obcích (v zásadě se omezuje na oznámení existence možného střetu zájmů a na „osobním rozhodnutí“ člena zastupitelstva/rady obce, zda se zúčastní hlasování a rozhodování v dané záležitosti).

Jak napravit chybu, kdy nebyla uveřejněna smlouva ve lhůtě 3 měsíců v registru smluv?

Dle metodického návodu k aplikaci zákona o registru smluv zpracovaného odborem eGovernmentu MV ČR v lednu 2022 je taková smlouva zrušena od počátku. MV doporučuje, aby strany uzavřely smlouvu o vypořádání závazků. Tou potvrdí, že nebudou vůči sobě navzájem opětovně uplatňovat nároky z plnění, které proběhlo v souladu s neuveřejněnou smlouvou, a zároveň potvrdí, že práva a povinnosti, které by měly přetrvávat z neuveřejněné smlouvy, uzavřením této smlouvy o vypořádání závazků nabývají platnosti a účinnosti. Neuveřejněná smlouva bude přílohou smlouvy o vypořádání závazků. Tímto zároveň dojde i k vypořádání bezdůvodného obohacení. Uzavřená smlouva o vypořádání závazků s přílohou bude rovněž uveřejněna v registru smluv. O vzor smlouvy o vypořádání závazku, si můžete napsat na registrsmluv@mvcz.cz. Nedodržení lhůty 30 dnů pro uveřejnění smlouvy je porušením zákona. Zákon o registru smluv s jejím nedodržením nespojuje žádnou sankci. Podle jiných právních předpisů však může být sankce udělena (např. kvalifikace jako přestupek zadavatele podle zákona o zadávání veřejných zakázek nebo jako porušení rozpočtové kázně). Pokud jsou splněny podmínky (existence sporu nebo pochybností o právech a povinnostech), je možné situaci vyřešit uzavřením dohody o narovnání a jejím uveřejněním v registru smluv.